

Rabindranat Tagore: Gitanjali.

(Žrtveni spevi.)

Preložil Alojzij Gradnik.

1.

Storil si me neskončnega, tako je bilo tvoje dopadénje. To krhko posodo izpraznuješ zopet in zopet in jo polniš zmerom z novim življenjem.

Nosil si to trsteno piščalko čez hribe in doline in si dihal v njo melodije večno nove.

Pod nesmrtnim dotikom tvojih rok moje drobno srce prekipeva radosti in rodi besede neizrekljive.

Tvoji neskončni darovi prihajajo do mene samo na teh majčkenih mojih dlaneh. Vekovi minevajo, ali ti zmerom nalivaš in zmerom je kam liti.

2.

Kadar mi veliš peti, se mi zdi, da mi srce počí od ponosa: in zrem ti v obličje in solze zalivajo moje oči.

Vse, kar je trpkega in neskladnega v mojem življenju, se topí v sladke harmonije — in molitev moja razpne peroti kakor vesela ptica na letu čez morje.

Vem, da ti je všeč moje petje. Vem, da samo kot pevec se morem bližati tvoji prisotnosti.

Z robom široko razpetih peroti svojega speva se dotikam tvojih nog, ki jih doseči ne bi si upal nikoli.

Omamljen od razkošja svojega petja se izpozabljam in zovem prijatelja tebe, ki si moj gospod.

3.

Ne vem, kako ti poješ, učenik moj! Venomer prislušujem v tihem strmenju.

Svitloba godbe tvoje ozarja vesoljstvo. Živi dih godbe tvoje pluje od obzorja do obzorja. Sveta struja godbe tvoje porazi vse kamenite ograje in hrumi dalje.

Srce moje koprni spojiti se s spevom tvojim, ali zastonj se bori z glasom. Govoriti bi hotel, ali beseda ne razpoči v spev in prevaran plakam. Ah, zajel si srce moje v neskončne mreže svoje godbe, učenik moj!

4.

Življenje mojega življenja, zmerom bom skušal ohraniti svoje telo čisto, vedoč, da je živi dotik tvoj na vseh mojih udih.

Zmerom bom skušal s svojih misli izbrisati vso neresnico, vedoč, da si ti resnica, ki je prižgala svetlobo razuma v duši moji.

Zmerom bom skušal izgnati vse zlo iz srca svojega in ohraniti ljubezen svojo cvetočo, vedoč, da sediš v najnótrajnejšem sve-tišču srca mojega.

In to bo moj trud, da bi te razodeval v svojem nehanju, vedoč, da je tvoja moč, ki mi daje silo za čine.

5.

Prosim za hip milosti, da bi smel sedeti ob tvoji strani. Delo, ki ga imam v rokah, bom dokončal pozneje.

Če ne zre tvojega obličja, srce moje ne pozna pokoja ne oddiha, in delo moje je neskončna muka v brezbrežnem morju muk.

Danes je prišlo poletje k mojemu oknu s svojimi vzdihmi in šepeti; in čebele brenčijo pesmi svoje na dvoru cvetočega gaja.

Zdaj je čas sedeti pokojno iz obličja v obličje pri tebi in peti o posvečenju življenja v tem tihem prekipevajočem hipu pokoja.

6.

Utrgaj ta drobni cvet in vzemi ga, ne odlašaj! Bojim se, da ne ovne in pade v prah.

Če ni mesta za me v vencu tvojem, osreči ga vsaj z boleznim dotikom tvoje roke in utrgaj ga. Bojim se, da se dan nagne še predno se zavem, in da čas žrtvovanja mine.

Če tudi barva njegova ni globoka in če je njegov vonj šibek, užij ta cvet in utrgaj ga, dokler je čas.

7.

Moj spev je odložil vso lepotijo. Brez napuha je za odélo in nakit. Okraski bi rušili najino spojitev; prišli bi med tebe in mene, njih rožljanje bi preglušilo tvoj šepet.

Moja nečimernost pesnika gine od studa pred tvojim obličjem. O pesnik-učenik, sedel sem pod tvoje noge. Dovolj mi samo, da storim svoje življenje prosto in ravno kakor trsteno piščalko, ki jo napolniš z godbo.

8.

Dete, ki je odeto s knežjim oblačilom in ima okrog vratu verige z dragimi kameni, ne najde veseja v igri; njegova oblačila so mu nadležna pri vsakem koraku.

V strahu, da ne bi jih otrlo in oprášilo, oddaljuje se od sveta in si ne upa niti ganiti se.

Mati, brez haska je ta tvoj suženjski sijáj, če se oddaljuje od zdravega praha zemskega, če izgublja pravico, da vstopi na veliko tržišče skupnega življenja ljudskega.

9.

O blaznik, ki se trudiš nositi se na lastnih raménih! O berač, ki prihajaš beračit k lastnemu pragu!

Pusti vsa svoja bremena v rokah njega, ki prenese vse in ne oziraj se po njih z žalovanjem.

Poželjivost tvoja bo skoro pogasila svitlobo luči, ki se je dotakne z dihom svojim. Brezbožna je — ne prijemaj svojih darov z njenimi nečistimi rokami. Primi samo to, kar podaja sveta ljubezen.

10.

Tam je podnožje tvoje in tam počivajo noge tvoje, kjer živé najrevnejši, najnižji in izgubljeni.

Če se hočem skloniti k tebi, poklon moj ne more doseči globočine, kjer počivajo noge tvoje med najrevnejšimi, najnižjimi in izgubljeni.

Napuh se ne more nikoli približati tja, kjer stopaš ti v oblačilu pohlevnega med najrevnejšimi, najnižjimi in izgubljeni.

Srce moje ne more nikoli najti tja, kjer občuješ ti z izobčenci med najrevnejšimi, najnižjimi in izgubljeni.

Opomba: Original je napisan v bengalskem jeziku. Pesnik sam pa ga je preložil v prózi na angleški jezik. Pričujoči prevod je nastal po angleški izdaji: Gitanjali (Song Offerings) by Rabindranath Tagore. Macmillan and Co. London 1913. **A. G.**

Rabindranat Tagore: Gitanjali.

(Žrtveni spevi.)

Preložil Alozij Gradnik.

11.

Pusti to petje in te prošnje in molitve roženkranca! Koga hočeš častiti v tem osamelem, mračnem kotu hrama, katerega duri so vse zaprte? Odpri svoje oči in vidi, da Bog tvoj ni pred teboj!

Tam je, kjer orač orje trdo grudo in kjer cestar tolče kaménje: ž njimi je v solncu in dežju in njegovo oblačilo je pokrito s prahom. Odgrni sveti svoj plašč in kakor on stopi dol na prašna tla!

Osvobojénje! Kje najdeš osvobojénje? Gospod naš je sam radostno vzel nase vezi vsega stvarstva; z nami je spojen za vekomaj.

Stopi ven iz svojih premišljevanj in pusti svoje rože in kadila! Kaj škodi, če se tvoja oblačila potrgajo in oprášijo? Stopi predenj in ostani pri njem v delu in pótu svojega čela.

12.

Čas, ki ga potrebuje moje potovanje, je dolg in dolga njega cesta.

Stopil sem na voz prvega žarka svetlobe in potoval sem skozi puščave sveta puščajoč svoj sled na mnogih zvezdah in planetih. Najdaljša je cesta, ki pelje k tebi najbliže, in najtežavnejša je vaja, ki vede k največji priprostosti pesmi.

Potnik mora trkati na vse tuje duri, da pride k svojem, in človek mora preromati vse zunanje svetove, da dospe na konec najnótrajnejšega svetišča.

Oči moje so blodile na dolgo in široko predno sem jih zaprl in dejál: „Tu si!“

Vprašanje in klic „O kje?“ se topi v solzah tisočernih tokov in preplavlja svet z valovi zatrdila: „Sem!“

13.

Pesem, ki jo hočem zapeti, ni bila še do danes peta.

Tratil sem svoje dneve z napenjanjem in snemanjem strun na svojem glasbilu.

Časomerje ni bilo pravo in besede niso bile dobro izbrane; zdaj je samo muka hrepenenja v srcu mojem.

Cvet se ni razvil, samo veter stoka ob njem.

Nisem videl njegovega obličja niti čul njegovega glasú; slišal sem samo njegove tihe korake na cesti pred svojim domom.

Po ves dolgi dan je razgrinjal preproge po tleh, da bi sedel; ali svetilka ni bila prižgana in ne morem ga povabiti v svojo hišo.

Živim v nadeji, da se srečam ž njim; ali tega srečanja še ni.

14.

Želje moje so premnoge in klic moj je žalosten, ali ti si me vselej otel s trdim odrekanjem; in to strogo milosrdje je proniknilo v moje življenje skoz in skoz.

Dan za dnem delaš me vrednega prostih velikih darov, ki si mi jih dajal brez prošenj — to vabo in to svetlobo, to telo in to življenje in to dušo — otimajoč me iz opasnosti premnovega hrepenenja.

So hipi, ko se slaboten obotavljam in hipi, ko planem iz sna in hitim gledat svoj cilj; ali ti se kruto skrivaš pred mano.

Dan za dnem me delaš vrednega popolnega sprejema svojega zavračaje me zopet in zopet in otimáje me iz opasnosti bolnega in nejasnega hrepenenja.

15.

Tu sem, da ti pojem. V tej veži tvoji imam v kotu mesto svoje.

V svetu tvojem ni zame dela; moje brezkoristno življenje se more samo izliti v brezciljni pesmi.

Ko beži ura tihega češčenja tvojega v temnem hramu polnoči, véli mi, o učenik moj, da stopim pred tebe in pojem.

Ko bo v vzduhu jutranjem zlata harfa zvenela, počasti me s poveljem, da stopim pred tebe.

16.

Bil sem povabljen na praznik tega svetá in tako je moje življenje bilo blagoslovljeno. Moje oči so videle in ušesa moja so slišala.

Uloga moja na prazniku tem je bila, da sem sviral na svojem glasbilu in storil sem, kar sem mogel storiti.

Ali zdaj, vprašam te, je-li prišel končno čas, ko bi smel iti ven in videti tvoje obličje in ti pokloniti svoj tihi pozdrav?

17.

Jaz čakam le na ljubljenega, da se naposled udam njegovim rokam. Zato je tako pozno in zato sem se pregréšil s tolikérimi, opustitvami.

Prihajajo s svojimi zakoni in svojimi zakoniki, da bi me trdno zvezali; ali zmirom jim utečem, ker čakam le na ljubljenega, da se slednjič udam njegovim rokam.

Ljudje me karajo in me zovó nespametnega; ne dvomim, da imajo prav, ko me karajo.

Tržni dan je minul in delo marljivih je končano. Oni, ki so prišli zvat me zaman, so odšli nevoljni. Jaz čakam le na ljubljenega, da se udam njegovim rokam.

18.

Mrak se kopiči na mrak in temni se. Ah, ljubljeni, zakaj me pustiš, da čakam pred durmi ves osamljen?

V brižnih trenutkih opoldanskega dela sem med množico, ali v tem temnem osamelem dnevu si ti edini, ki upam vanj.

Če mi ne pokažeš svojega obličja, če me pustiš prav na strani, ne vem kako naj prebijem te dolge, deževne ure.

Strmim v daljni mrak na obzorju in moje srce blodi stokajoč z nepokojnim vetrom.

19.

Če ne govoriš, napolnim svoje srce s tvojim molkom in hočem potrpeti. Tih bom in bom čakal kakor noč v svojem zvezdnem bdenju, ko potrpežljivo sklanja nizko svojo glavo.

Jutro napoči gotovo, tema se razgubi in glas tvoj prelomi nebesni oblok in se razlije nizdol v zlatih praménih.

In tvoje besede vzleté v spevih iz vsakega mojih ptičjih gnezd in pesmi tvoje razpočijo v cvete v vseh mojih gajih.

20.

Ah, tisti dan, ko je cvetel lotus, je blodil moj duh, ali jaz tega nisem vedel. Moj koš je bil prazen in neopažen je bil cvet.

Le tuintam je žalost padla na mene in planil sem iz dna in
čutil sladek sled čudnega vonja v južnem vetru.

Ta nejasna sladkóst je moje srce zmučila s hrepenenjem in
zdelo se mi je, da je to vroči dih poletja, ki gleda svojo izpolnitev.

Nisem vedel takrat, da je bil tako blizu in da je bil to moj
dih in da je ta neskončna sladkóst cvetela v globini mojega srca.

A. Debeljak:

Modra cvetka.

Moj mladi dan bil drugim ni enak,
sam bil vodnik sem svoj -- še drobno dete;
tenak mi hleb, napoj je bil grenak;
kedo mi bistre je delil nasvete?

Cvetice pisane nespametno
občudoval sem često v blodni zmoti,
a zdaj vijolo mehko-žametno
sem srečal sočno na samotni poti:

Oči globoko modre, lice gladko,
ne senči ga najlažja gubica.

Odkod ime dobila si presladko,
vijolica vonjiva, Ljubica?

Glej v sanjah sem te klical že na kratko:

O Ljubica, prelepa ljubica. *Pesem, ki se pomeva - ljuba;*

